

SUKKERROE- NYT

Danske Sukkerroedyrkere orienterer

- Roerne har igen præsteret et rekordudbytte, side 3
- Resultat af spildundersøgelse 2013, side 8
- Toptex – en kæmpe succes, side 10
- Transportomkostninger ved roedyrkning, side 14
- Johannes Bay Poulsen – ny dyrkerskribent i 2014, side 20

Hvis det hele skal med...

Tænk, at 2013 skulle udvikle sig til at blive et rekordår i sukkerudbytte. Sen såning og sommertørke blev overdøvet af et fantastisk efterår med masser af lune solskinsdage og af en meget optimal optagningssæson – videre kombineret med optimeret kulelagring.

Med en orange markedsandel på omkring 50 % har KWS således bidraget til dette rekordstore udbytniveau i dansk roedyrkning.

Sorten Corvinia trak hovedlæsset i Danmark med et dyrkningsareal på omkring 10.000 hektar. Mange har høstet fantastisk godt i denne sort, som udmærkede sig ved at have en relativ høj sukkerprocent og en meget lille tendens til stokløbning. Alt i alt en fantastisk landvinding for KWS og vores forædling. Allerede et år efter den reelle introduktion på det danske marked er sorten dømt ude.

Åh..., skal vi nu begræde historiens gang og fortidens fortrædelser, vil nogle sikkert indvende. Andre vil fra sidelinjen fortsat stå med undren i blikket og sige til sig selv – hvad skete der lige her?

Stabiliteten i dyrkningen skal have en høj vægt – for at sikre den enkelte dyrker, men også for at bidrage til en velsikret og stabil roeverlance til sukkerfabrikkerne. Det er i alles interesse.

Danmark må og skal overleve som sukkerproducerende land, men det kræver, at der spilles på alle tangenter med en bred og pæn stor vifte af genetik som byggesten og råvare i en dansk sukkerproduktion.

Roefrøene er dyre og det stiller meget store krav til kvaliteten. Det bestræber samtlige forædlere sig på at efterkommer år efter år. Kun hvis vi leverer den bedste kvalitet kan der skabes tiltro til vores produkter og tiltroen er den bedste nøgle til salget, hvorfra midler igen investeres i forskning forsøg og udvikling af endnu bedre roesorter.

I frøproduktionen arbejdes med lange horisonter. At udvikle en ny roesort tager mindst ti år og i de sidste par år inden introduktion på markedet planlægges nøje. Sortens aktuelle status og salgsforventninger bruges som pejlemærker for udplantning af stiklinger i årets første måneder, som senere samme år bliver til den afgrøde, hvoraf det endelige råfrø høstes.

Skal man blive ved med at øge udbytte i roemarken kræver det et samspil mellem dyrkere, sukkerfabrik, rådgivning og forædlingsindustrien. Genetikken er trods alt en vigtig faktor, når alle brikker samles til at sætte endnu en rekord for sukkerudbytte.

Og nu ser vi positivt fremad og håber på, at graden af stabilitet i markedet kan øges, således, at nye sorter ind- og udfases gradvis. Det er ikke godt for hverken dyrkere eller frøbranche, at en sort kastes ud over natten. Det gør det meget svært at planlægge og noget dyrere at producere frø. Hvis det hele skal med, så lad dem der dyrker roerne tage den sidste beslutning.

Med venlig hilsen

Konsulent

Elo West Larsen

KWS Scandinavia A/S

Kontakt

KWS Scandinavia A/S
Åmarksvej 31
4891 Toreby L.
Telefon: 5484 3211
Mobil: 2020 1516
Mail: elo.larsen@kws.com
www.kws.dk
www.kwsbeetclub.dk

SukkerroeNyt

Udgivet af
Danske Sukkerroedyrkere
Axelborg, Axeltorv 3,1.
1609 København V
Tlf.: 33 39 40 00
Fax: 33 39 41 41
E-mail: ks@lf.dk
www.danskesukkerroedyrkere.dk
ISSN: 1395-136X
ISSN: 2245-9391 (online)

Ansvarshavende
redaktør:
Klaus Sørensen

Redaktionsudvalgsmedlemmer:

Gdr. Michael Hansen
Kettinge
Mobil 6139 1465

Gdr. Flemming Høegh
Nr. Alslev
Mobil 5174 0115

Gdr. John Reese Jensen
Slagelse
Mobil 2859 4244

Gdr. Hans-Erik Povlsen
Odense SØ
Mobil 2045 2035

NBR Nordic Beet Research
Forsøgsschef Jens Nyholm Thomsen
Sofiehøj
Højbygaardvej 14
DK-4960 Holeby
www.nordicbeet.nu
Tlf: +45 54 69 14 40

Annoncer:

Ekstrøm Annonce-Service ApS.
Bagsværd Hovedgade 296-298
2880 Bagsværd
Tlf. 4444 7747
Fax 4444 6747
Mail: roenyt@annonce-service.dk

DTP, repro & tryk:
Glumsø Bogtrykkeri A/S
Østergade 17B
4171 Glumsø
Miljøcertificeret efter ISO 14001

Bladet udkommer fire gange om året: februar, april, august og december måned. Det sendes til alle sukkerroedyrkere med kontrakt på levering af sukkerroe til Nordic Sugar og distribueres gennem post-væsenet.

Oplag: 2.200

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Forside:

Foto
Klaus
Sørensen

Roerne har igen præsteret et rekordudbytte

Jørn Dalby

Så har roerne gjort det igen – præsteret et nyt rekordudbytte på 12,8 tons sukker pr. ha. Efter en sen såning og en tør sommer viste roerne på ny, at det er en afgrøde, der har et stort vækstpotentiale, hvilket bliver tydeligt, så snart godt vejr og dygtig management er til stede. Rekordudbyttet er et resultat af det store engagement og den faglige kunnen, som roedyrkerne lægger i dyrkningen. Hertil kommer gode sorter og brug af den nyeste viden, som NBR, Nordic Beet Research, stiller til rådighed for dyrkerne i Danmark. Hvad kan det ikke blive til, når vi rammer et år med optimale vejrtilbetingelser!

Der skal også herfra lyde en tak til de to sukkerfabrikker og teamet omkring dem for en god kampagne. Der er sat flere rekorder, og oparbejdningen har generelt ligget på et stabilt højt niveau, hvilket vi gerne vil takke for. Det er meget vigtigt for vores arbejde i marken, at fabrikkerne kører stabilt. Så fortsæt denne gode udvikling i de kommende kampagner – det ser vi frem til!

Hvad byder fremtiden?

Årets resultat understreger, hvad vi har set mange gange før, at potentialet er stort i roerne, hvilket er et vigtigt udgangspunkt, når vi i 2017 tager hul på tiden efter sukkerkvoterne. Her er højere udbytter en af forudsætningerne for, at vi kan klare os i konkurrencen, som uden tvivl vil øges, når kvoterne forsvinder.

I Danske Sukkerroedyrkeres bestyrelse er vi sammen med Nordic Sugar begyndt at forberede os på de udfordringer og muligheder, som reformen af EU's markedsordning giver. Det er vigtigt at finde løsninger, så alle dyrkere, der er konkurrencedygtige, har mulighed for at udvikle deres bedrifter og derigennem medvirke til at bevare en stor roe- og sukkerproduktion i Danmark.

Vi vil i den kommende tid fokusere vore ressourcer og energi på at nå frem til den optimale løsning, som sikrer de bedste muligheder for udviklingen af vores produktion af roer og sukker under de nye betingelser, som nu er besluttet i EU. Det faktum at sukkerkvoterne og mindsteprisen på roerne forsvinder, giver naturligvis anledning til tanker hos mange dyrkere om, hvad det f.eks. kommer til at betyde for de fremtidige kontraktforhold, og de penge man har investeret i roedyrkningen – roekontrakter, maskiner m.v. Det er derfor også vores mål at nå frem til en afklaring på dette så hurtigt som muligt. Vi mangler dog fortsat de endelige forordningstekster fra EU, så vi må fortsat væbne os med lidt tålmodighed, men vi er som nævnt godt i gang med arbejdet.

Husk generalforsamlingen den 3. marts 2014

Til slut vil jeg minde alle om vores generalforsamling i Danske Sukkerroedyrkere, hvor jeg håber at se så mange som muligt den 3. marts 2014, kl. 9.30 i Saksøbing. Det er årets vigtigste møde i foreningen, hvor talerstolen står klar til alle, som ønsker at være med til at præge udviklingen de kommende år.

NYT FRA MARK OG FORSØG

Uddrag og bearbejdelse af Vinterens møder til sæsonens brug

Meteorologerne forudser i sæsonprognosen (DMI 4. februar) en gennemgående mild februar med normal nedbør samt en relativ tør marts og april med frostnætter dog ind i mellem relativt høj temperatur og dagtemperatur stigende til 10 -15 °C i april. Ovenpå en sen såtid i

2013 kunne man forestille sig, at det vil være kærkomment at begynde tidligt i marken og få jævnet den relativt pressede forårssæson ud. Ifølge meteorologerne er der ingen undskyldning for at sove længe og udskyde klargøringen af maskinerne til senere.

Skulle det nu gå, som de aktuelle forudsigelser tilsiger, kunne vi meget vel være i gang omkring den 20. marts. Vil det ikke være skønt at have tilsået inden den 1. april?

Til "to do listen"

Når nu såmaskinen gennemgås er det vigtigt, at skærene er skarpe og V-formede. De mekaniske dele skal gå let og uden modstand nogen steder. Alle funktioner i det elektroniske system skal fun-

gere perfekt og afprøves helst gentagne gange. Skærddybden skal kontrolleres med samme indstilling på et jævnt betongulv og med et eller to 2,5 cm tykke nye brædder fra tømmerhandlen.

Alle bærende trykruller skal hvile på brædderne, og så skal skærene med samme indstilling hvile på betongulvet. Kan man ikke opnå dette med samme indstilling for alle såaggregater, skal de mekaniske dele udbedres, eller også skal variationen skrives ned for de såaggregater, som varierer. Hvorfor? Det gøres da meget bedre i marken? Nej!

Der er ingen, der kan lave så jævnt et såbed at forskelle kan afsløres i marken. Ja, men det betyder da ikke noget? Ja! Hvis man vil have en ensartet og sikker fremspiring, så betyder det noget, at

*Af forsøgschef
Jens Nyholm
Thomsen*

såningen er perfekt, ikke bare sådan OK. Og hvorfor ikke forberede nu, hvor der er tid?

Såbedsharvningen gennemføres bedst med en harve med smal tandsporsafstand og relativt smalle fine tænder, dog stærke nok til at kunne tåle modstanden ved relativt stor hastighed. Det er en betingelse, at tænderne er vedligeholdte og mindst muligt slidte ved begyndelsen. Når harven står på betongulvet skal alle tandspidser hvile på gulvet. En slidt harve med uens tandsporsafstand og uens dybde kan ikke lave det såbed, som en roemark skal sås i.

Det er vigtigt, at såbeddet laves med så få overkørsler som muligt. Jordtype og fugtighed har afgørende indflydelse på, hvorledes såbeddet opbygges, men når såbedsharven kører ud af marken, skal jordoverfladen være jævn, og de øverste 5 cm skal være tilstrækkeligt pakket samt lukket, så de netop er let trædefaste ikke mere og ikke mindre.

Den øverste jord skal være en let blanding af uens størrelse jordpartikler, så luft og vand kan trænge igennem, og der skal være tilstrækkeligt med fine partikler til, at frø og de små rødder kan få kontakt i et fugtigt miljø. Er jorden løsere kan sådybden ikke fastholdes i en ens dybde og med ens tildækning, jorden tørrer ud og fremspiring samt etablering bliver meget for uens. Er jorden for fast og for fin bliver luftskiftet for ringe, og et efterfølgende regnvejr vil kunne skabe uigennemtrængelig skorpe i de samme 5 cm.

Det er netop her, driftslederens eller chaufførens fingerspidsfornemmelse kommer ind og er afgørende. Det samme gælder harvedybden. Den er forskellig i hvert år, og i hver mark; teoretisk skal den være 5-7 cm, så der er varme i jorden. Lægges frøene på rå ubearbejdet jord, kommer roefrøene alt for sent i gang på grund af kulde. Og netop derfor

er først fornemmelsen for harvedybden derefter for pakningen efter harven så enormt vigtig.

Hvis jorden er for ujævn, når harven kører ud, kan det selvfølgelig være sporeffekter fra uhensigtsmæssig dæk-ekvipering og kørselsmønster; men det er nok mere sandsynligt, at en utilstrækkelig pløjning er årsagen. Efter ploven skal jorden efterlades jævn og med ens pakning i de øverste 10 cm. I foråret skal jorden åbnes forsigtigt med en god fældning, som i dag burde hedde en oplukning eller jordåbning i stedet.

Og nej, det er ikke bedre med profilerede furer på kant efter ploven, ikke til roer. Jordens pakning bliver uens efter ploven, ligesom fugtindholdet i de øverste 5 cm bliver uens efter fældningen og dermed efter såbedsharven. Ja, men så pakker vi lidt mere efter harven – Nej! Så er risiko for dårlig etablering og mangelfuld vækst allerede skabt.

Driftslederens eller chaufførens fingerspidsfornemmelse er afgørende for resultatet. Det kan ikke beskrives på papir, det kan ikke læses, det skal føles, læres og talentet skal udvikles, man skal ud af bilen, ned af traktoren og have fat i jorden ikke bare i et halvt minut men ordentligt og i et intelligent udsnit af marken, ellers mistes følingen, især i vores nye verden, hvor alle tror at en app og sensor kan alting; men det kan de ikke, de er ”snotdumme” – lidt endnu. Den intelligente del sidder bag ved rattet, ikke foran i instrumenterne. Giv den del mulighed for at vedligeholde følingen, intelligensen, med et meget bedre resultat til følge. Brug vinteren på reparation af den dumme mekanik, brug foråret på at arbejde intelligent. - Brug fremtiden på at udvikle intelligensen bag rattet og at lære at anvende teknikken intelligent. Tror vi fremdeles, at intelligensen bare sidder i instrumenterne, har vi begået den værste fejl 45, vi kan, og den, der vil føre

til uudnyttede potentialer i marken, fejl i udførelsen af arbejdsoperationerne og dermed manglende konkurrenceevne for bedriften og dansk planteavl i et fagligt perspektiv. Det største potentiale ligger i hver plet i marken, ikke i lovgivning eller lærebøger med generelle regler og heller ikke i et enkelt råd fra konsulenten; det ligger i fokus på opgaven kombineret med følingen med variationen i marken og overblikket i prioriteringen. Det er her den opmærksomme fører og driftsleder kommer ind. Så enkelt er det, og så vanskelig er opgaven.

Når disse betragtninger er gjort, så kan vi vende tilbage til meteorologerne. Hvis de får ret med den aktuelle prognose, vil den opmærksomme driftsleder og læser allerede i første afsnit have taget beslutning om, at der skal så lidt jordarbejde som muligt til i foråret, eventuelt natkørsler for at bevare fugtigheden. Det bliver den vigtigste opgave.

Dernæst, såfremt variationen i nat- og dag-temperatur bliver store, hvilket der er udsigt til, bør de første sprøjtninger udføres med forsigtighed i doserne, især hvis der anvendes Command. Men omvendt har vi med tørre forhold god mulighed for at anvende Command uden helt stor risiko for væsentlig afgrødeskade, blot den første sprøjtning efter fremspiring enten trækkes eller udføres med kærlig dosering. Fortsætter de tørre forhold i maj, vil der komme støv på de små ukrudtsplanter, og så bliver udfordringen i den kemiske bekæmpelse større end i 2013. Doserne skal op, og det bliver måske ikke nok med bare 10 pct. der skal mere til. Det betyder, at tankmiksen skal indrettes specifikt og ikke med generel skyts af alle mulige midler, for så er der ikke mere tilbage, når udfordringen virkelig står for døren. Roemarken skal være helt ren inden roerne lukker rækkerne, roerne kan ikke konkurrere mod senere fremspirende melder, kamille eller raps.

Og igen, den opmærksomme driftsleder har allerede i første afsnit indset, at ukrudtsbekæmpelsen 2014 måske kommer til at ligne 2012 meget mere med en lang ukrudts-bekæmpelsessæson. Det betyder, at skytset skal bruges meget mere strategisk og intelligent, end der var behov for i 2013. Tænk markerne igennem og forsøg at huske, hvilke problemer der har været de sidste gange, der var roer i marken. Tænk så en strategiplan med 5 sprøjtninger igennem. Den sidste skal ligge sent.

Her kom lærebogen, nu er det din tur til at anvende din egen viden intelligent indenfor lovgivningens rammer. Og husk så at klargøre radrenseren eller en aftale om at få en radrenser til rådighed. Der bliver med overvejende sandsynlighed brug for den!

Sprøjten skal bruges, så den kan vi ligeså godt sikre er monteret med gode dysser, og er kalibreret. Den lidt ubehagelige virkelighed for roemidlerne er, at de overvejende er kontaktmidler, der anvendes på meget småt ukrudt, hvilket kræver en god dækning med mange dråber. Det gøres bedst med relativt små dråber, der giver mulighed for afdrift. Dysser med for store dråber, kan give et for dårligt resultat i roemarken. Man skal derfor tænke sig om, når man vælger dysser og vandmængde til roerne.

Gødningen skal placeres eller nedfældes, ikke bredspredes, hvis man vil have fuld udnyttelse og en høj dyrkningssikkerhed samt sikkerhed for et højere udbytte. Helst skal alle næringsstoffer placeres; men er det nødvendigt at prioritere, så kommer N (kvælstof) og Na (natrium) først, dernæst P og K. Men der er på

vores fælles vintermøde vist begrundet bekymring for, at jorden udpines for fosfor, P. Har man "glemt" at tage jordprøver, kan vi kun opfordre til, at man lægger en plan for, hvordan man retter op på det, så man får et overblik over jordens tilstand af P, K og Mg.

Men ved man allerede nu, at der et lavt P-indhold i marken og oven i købet måske tendens til fosfor mangel, bliver det vigtigt at placere eller nedfælde P samtidig med såning samt at gøde efter roernes behov. Roerne optager ca. 25 kg P/ha heraf 14 kg/ha i roden. Roerne skal gødes med 25 kg P, hvis der er lavt P indhold i marken.

Ved placering skal gødningen tilstrækkeligt langt ned i jorden til, at der er sikkerhed for god fugt, og således at gødningen ikke påvirker fremspiringen ved at svide rodspirene. For de fleste faste

Til "Roedagen 2013" er der gennemført en Roelandkamp, hvor forskellige lande kæmpede mod hinanden på sorter, gødning, gødningsteknik, ukrudtsbekæmpelse og svampebekæmpelse. Der har været en klar tendens til, at i Danmark fungerer danske dyrkningsmetoder bedst, og danske roer kan ikke lide at blive så hårdhændet behandlet, som man eksempelvis gør ved ukrudtsprøjtningerne sydpå.

og flydende gødninger gælder det, at tanden skal være ca. 7 cm fra rækken og gødning skal lægges i 7 – 10 cm dybde. Tandsporet må ikke påvirke jorden omkring såfuren, i så fald skal der ske tilpakning efter gødningstanden. Nitrat svider mindst, derefter ammonium, amid og flydende ammoniak mest. Det betyder i praksis at nedfældning af flydende ammoniak skal ske i 12 – 14 cm dybde. Placeres flydende ammoniak skal tanden være 10 cm fra roerækken og tandsporsdybden skal være 10-12 cm.

Virkede blad-svampebekæmpelsen i 2013. Ja det har den da gjort, og der har været god effekt og et godt nettomerudbytte, hvor der har været angreb. Men er der ikke noget angreb, og dæmper de varme forhold på udviklingen af bladsvampene, så er for tidlig bekæmpelse ikke nødvendigvis altid en god ide. Vi hjælper hinanden også i 2014 med at fastslå angrebstidspunkt igennem varslin-

gen. Den fås også på SMS fra AgriCentret og DLS.

Virkede kuledækningen med fiberdug i 2013 under de relativt varme forhold i hele dækningsperioden? Den virkede, og tabet i den dækkede og udækkede kule har været omtrent lige store med en tendens til en lille fordel for den dækkede kule.

Uanset kulerne har ligget længe ca. 60 dage, er varmemængden ikke nået et kritisk punkt, hvor skimmelsvampe virkeligt begynder at spise af roerne.

Vi har også lært, at temperaturen indenfor dugen meget følger temperaturen udenfor dugen; men roerne indenfor dugen tørrer ud og opnår et højt tørstofindhold.

Det betyder flere positive ting. Dels bliver der mindre vægt at køre til fabrikken, fordi vandet fordamper ud af roen og af jorden, sukkerprocenten bliver højere og endeligt bliver jorden i kulen mere

tør, hvorfor den bliver lettere at rense fra under renselæsningen. Den korte version er, at der i 2013 har der været lige stort udbytte, men mindre udgift til transport og bedre kvalitet.

Teksten er min bearbejdning af indtryk fra Vintermøde den 4. februar i Saks-købinghallen, NBR's skrevne beretning samt mit eget indlæg på Plantekongressen. Præsentationer kan ses på blandt andet NBR's hjemmeside, DLS Nordic Sugar og VFL vedrørende Plantekongressen. NBR's beretning er vedlagt dette nummer af Sukkerroe-Nyt.

Jeg håber, at vi kommer tidligt i marken, det beror også på dræntilstanden. Mangelfuld dræning reducerer udbyttet i roemarken – se indlæg fra vintermødet. – Og endeligt håber jeg, at jeg hermed, om end i direkte vendinger, har stimuleret nysgerrigheden. ■

Renol®

...effektiv penetreringsolie

Giver **større sikkerhed** for god effekt.

Brug Renol til ukrudtssprøjtninger i roer, sammen med Hussar eller ved andre behandlinger, hvor der kræves en effektiv penetreringsolie.

Renol **forstærker effekten** og sikrer en bedre og hurtigere optagelse. Dette betyder **hurtigere regnfasthed**.

Renol er et **velafprøvet** produkt, som har været anvendt i de nordiske lande i en årrække. Effekten er velkendt.

Renol er af **vegetabilisk oprindelse** og har et højt indhold af aktive bestandsdele. Dette sikrer den gode effekt. Som et ekstra plus, er Renol **biologisk nedbrydeligt**, når det har gjort sin gavn..!

RENOL - den originale og velkendte.

Nordisk Alkali

Anemonevænget 2 - 4330 Hvalsø - Tlf. 4649 1171
info@nordiskalkali.dk - www.nordiskalkali.dk

Plantebeskyttelsesmidler skal anvendes på forsvarlig måde. Læs altid etiketten og oplysninger om produktet for anvendelse. Vær opmærksom på de advarselsætninger og advarselsymboler, der fremgår af etiketten. Nordisk Alkali er medlem af Dansk Planteværn.

Resultater fra spildundersøgelse 2013 – betydning af optagningshastighed og optagermærke

Af
projektleder
Otto Nielsen

I efteråret 2013 gennemførtes en spildundersøgelse hos 25 dyrkere med henblik på at få en vurdering af omfanget af spild ved optagning af sukkerroer. Resultatet har i første omgang værdi for den enkelte dyrker, idet omfanget af spild og dets fordeling på rodspidser, aftopning samt tabte og uoptagne roer kortlægges. Endvidere kan dyrkeren sammenligne sig med andre for at vurdere, om omfanget af spild ligger indenfor hvad der er praktisk muligt. Et overblik over resultaterne er givet i årets beretning fra NBR og er endvidere tilgængelig som en selvstændig rapport på NBR's hjemmeside.

I denne artikel fokuseres på mængden af spildte eller uoptagne roer i marken.

Denne form for spild er ofte skjult og kan kun kvantificeres hvis en del af jorden gennemses. I spildundersøgelsen blev fire arealer á 60 kvadratmeter undersøgt på hver lokalitet. Dette skete typisk ved at arealet blev gennemharvet tre gange, hvor jorden blev gennemrodet med håndredskab efter hver harvning. Denne del af spildundersøgelsen tager 1-2 timer for to personer at gennemføre. Det fundne materiale opdeles i små roer (45-60 mm i diameter), store roer (>60 mm i diameter), roedele samt uoptagne roer. Årsagen til uoptagne roer skyldes oftest en for lav arbejdsdybde, mens spild af hele roer for eksempel kan skyldes slid eller fejl på optageren.

Der er generelt en stor interesse for at sammenligne optagermærker, og der gøres derfor et forsøg på dette i denne artikel. Generelt er det vanskeligt at basere en sammenligning af optagermærker på spildundersøgelser hos dyrkere, da forholdene – og muligvis førerens

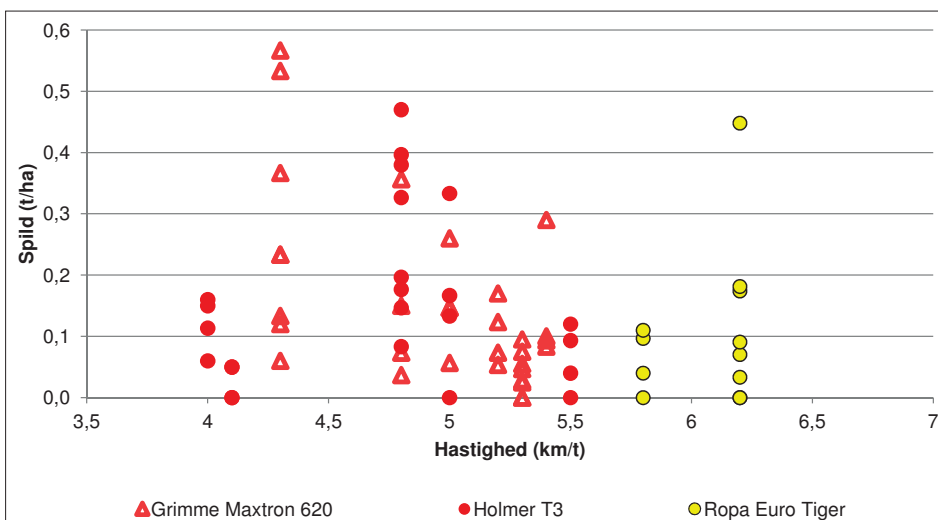
erfaring - varierer meget fra dyrker til dyrker. Det er derfor nødvendigt at foretage mange spildundersøgelser af denne slags, før der kan forventes at tegne sig et egentlig billede.

I undersøgelsen indgik otte forskellige kombinationer af optagerfabrikat og model (tabel 1). Grunden til det store udvalg er et ønske om at de fleste aktive optagermærker skulle indgå. Der indgår flest optagere af mærket Grimme Maxtron 620 (8 stk.) og Holmer T3 (7 stk.), hvilket formodentligt også afspejler, at disse to mærker er de mest udbredte mærker i praksis. Det tredje mest udbredte mærke i forhold til høstet areal, forventes at være Ropa Euro Tiger, og dette mærke er repræsenteret med tre optagere i undersøgelsen.

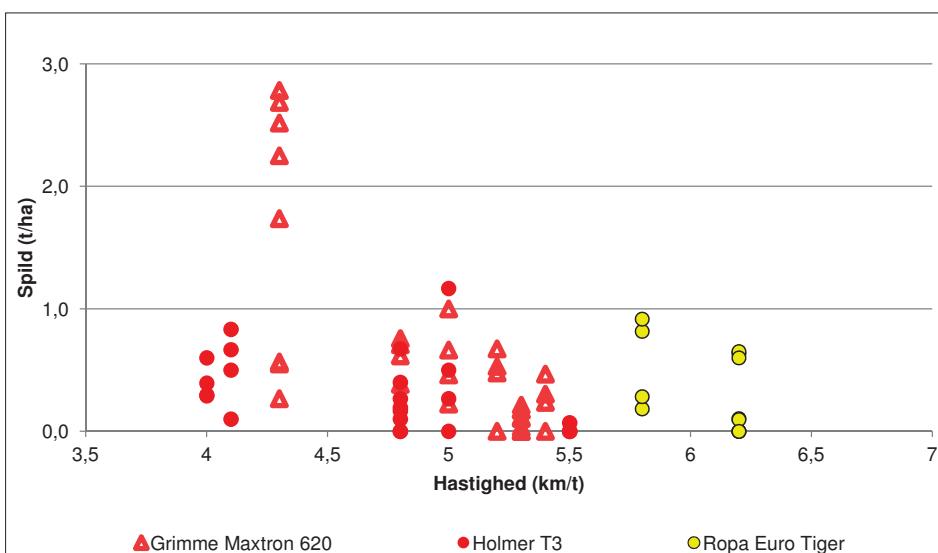
I figur 1-3 er mængden af spild afsat som funktion af optagningshastighed for de tre typer af roemateriale (små roer, store roer samt uoptagne roer). I alle tre til-

Tabel 1. Oversigt over de roeoptagere, som indgik i spildundersøgelsen i 2013. Tallet i parentes efter antal angiver antallet af optagere fra maskinstation. Jordtypen (antal af hver i parentes) er anslået på en skala fra 1-5, hvor 1 har det laveste (<10 %) og 5 det højeste (>25 % lerindhold)

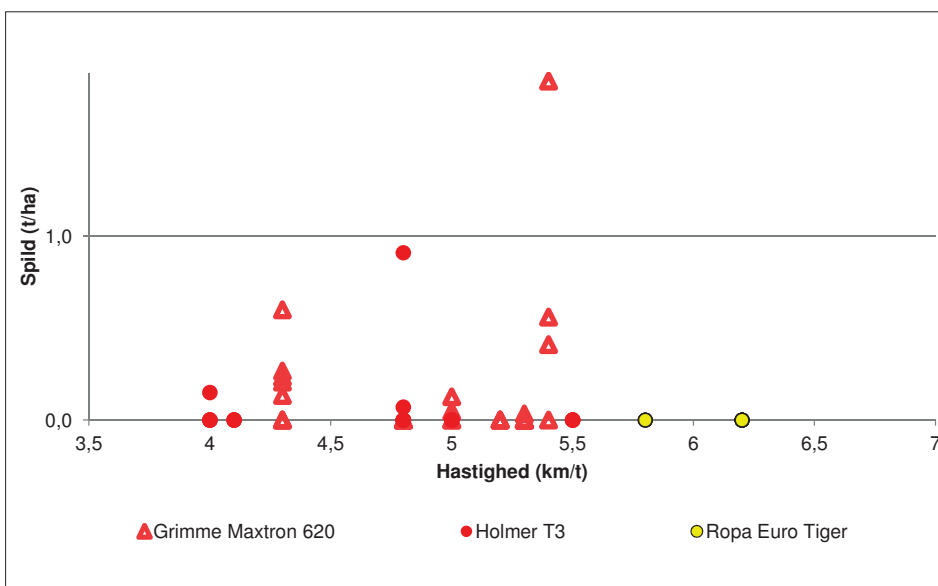
Fabrikat	Model	Type	Antal	Alder	Jordtyper
Edenhall		Kitskær	2 (0)	?	4(2)
Grimme	Maxtron 620	Oppelhjul	8 (3)	2006-2012	2(1) / 3(2) / 4(5)
Grimme	Rexor 630	Oppelhjul	1 (1)	2012	4(1)
Holmer	T2	Kitskær	1 (1)	2000	3(1)
Holmer	T3	Kitskær	7 (1)	2006-2012	1(1) / 2(2) / 3 (3) / 5(1)
Ropa	Euro Tiger	Kitskær	3 (2)	2005-2008	2(1) / 3(2)
Thyregod	T9	Oppelhjul	1 (0)	2003	4(1)
Tim		Oppelhjul	2 (0)	1998	1(1) / 4(1)

Figur 1. Spild af små roer (diameter 45-60 mm) i forhold til hastighed og udvalgte optagermærker. Hvert punkt viser mængden fra et areal på 60 kvm. Der blev undersøgt 4x60 kvm i hver spildundersøgelse.

Figur 2. Spild af store roer (diameter >60 mm) i forhold til hastighed og udvalgte optagermærker. Hvert punkt viser mængden fra et areal på 60 kvm. Der blev undersøgt 4x60 kvm i hver spildundersøgelse.

fælde er der tilsyneladende ingen sammenhæng mellem hastighed og mængden af spild – heller ikke hvis der ses på de enkelte mærker. Figureerne viser også med al tydelighed vanskeligheden ved at sammenligne på tværs af dyrkere, da hastigheden for de tre Ropa-maskiner er højere end de to andre optagermærker. I figur 2 (store roer) skiller en undersøgelse med Grimme Maxtron sig ud ved at der i alle fire undersøgte arealer er tab af store roer som omregnet svarer til 2-3 ton/ha. Det er vanskeligt ud fra de indsamlede data (forklaringsvariable) at afgøre, hvorfor spildet i netop denne undersøgelse er ekstraordinært stort (rutineret fører, tørre forhold, gennemsnitlig jordtype) bortset fra at jorden i denne undersøgelse var mere våd end gennemsnittet for de øvrige.

Roesorterne kan indgå som en yderligere forklaringsvariabel, men datamaterialet er for spinkelt til at drage konklusioner. Roesorten Corvinia indgår i cirka en tredjedel af undersøgelserne, mens de øvrige undersøgelser er nogenlunde ligeligt repræsenteret med sorterne Alexina KWS, Criollo, Lombok og Rosalinda KWS.

Samlet set kan man konkludere, at hastigheden ikke havde nogen klar effekt på mængden af spildte og uoptagne roer og at datamaterialet er for komplekst til at udtale sig om de enkelte optagermærker. ■

Figur 3. Mængde af uoptagne roer i forhold til hastighed og udvalgte optagermærker. Hvert punkt viser mængden fra et areal på 60 kvm. Der blev undersøgt 4x60 kvm i hver spildundersøgelse.

Toptex – en kæmpe succes

*Af roechef
Steen Bisgaard
Nordic Sugar,
Agrigcenter*

Dyrkerne, kuledækkerne og Nordic Sugar udtrykker stor tilfredshed med forløbet af første sæson med Toptex - maskinel kuledækning. Nordic Sugar betegner forløbet og resultatet som en stor succes!

85 % af roerne leveret efter midt december var dækket med Toptex – i alt ca. 700.000 tons roer.

Nordic Sugar tilbød dyrkerne en bonus for dækning af roer med maskinel kuledækning under anvendelse af Toptex. Bonusen udgør 8 kr. pr ton rene roer.

Rigtig mange dyrkere tilmeldte sig den 2-årige ordning. Vi vurderer, at ca. 85 % af roerne leveret efter midten af december, har været dækket med Toptex. Resultatet er levering af rigtig god roekvalitet lige til sidste kampagnedag,

ingen rådne roer, konstant høj sukkerprocent og konstant rene roer. Det medvirkede til en høj oparbejdning, lige til sidste roe blev snittet på fabrikkerne.

8 operatører med 11 maskiner

Først måtte vi finde maskinstationer til at udføre det praktiske arbejde. I vore samtaler med disse, blev der udtrykt usikkerhed omkring roemængder til dækning, økonomien, og operatørerne følte forståeligt, at det var dem alene der stod med hele investeringen i udstyr, med risiko for at det bliver en døgnflue. Efter nogen betænkningstid, overvejelser og forhandlinger, endte det med at i alt 11 maskiner var tilgængelige hos 8 operatører. Nogle operatører valgte at være fælles om én maskine.

To leveringsgrupper valgte internt, at alle dyrkere i gruppen skulle betale et fast beløb pr ton rene roer, de leverer i kampagnen. Således er alle med til at betale til fællesskabet og ingen får separat regning for kuledækning. Bonus

går til kuledækker. Denne ordning er de involverede partner tilfredse med.

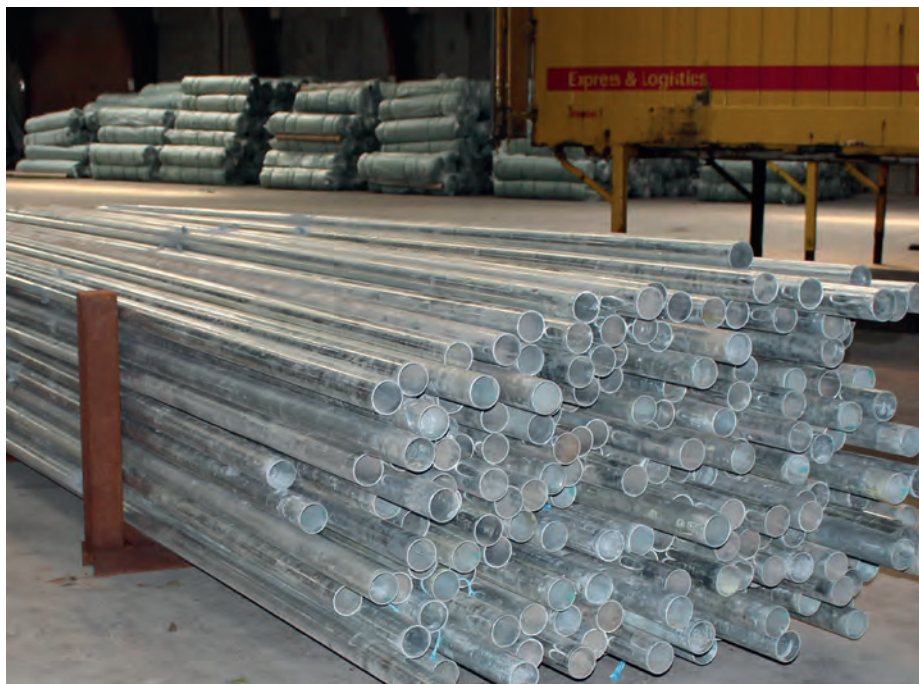
Grøn vinter – fortsat fordel ved Toptex

Når man skal betale præmien til brandforsikringen, ærgres man sig ikke over, at man i den forgangen periode ikke fik brug for forsikringen! Sådan er det også med kuledækning med Toptex! Vi har haft en grøn vinter med relativ høje temperaturer, og nogle mener, at der således ikke har været behov for at dække med Toptex.

Jeg hører igen fra dyrkere i indeværende kampagne, at det giver så megen ro i sindet, når man har fået dækket roerne dækket med Toptex. Dette forhold er alene alle pengene vær. Du tegner en forsikring.

NBR's forsøg i 2013 med Toptex viser, et lidt højere sukkerudbytte i de dækkede kuler. Roerne fra de dækkede kuler har en højere sukkerprocent og en højere renhed. Alt i alt en højere afregningspris, færre roer at transportere og dermed reduceret transportomkostninger. Det ligger fuldt på linje med de erfaringer man har i Nordtyskland. Husk – det er bl.a. en forsikring du tegner, og selv i den ”grønne” vinter kan fordelene betale præmien. Med 2012 kampagnen i frisk erindring overvejer de dyrkere, der dækkede roerne forud for den kraftige frost i slutningen af november 2012 ikke på noget tidspunkt, at stille spørgsmålstegn ved, om det kan betale sig at dække roerne med Toptex. Ydermere har du ingen omkostning til anden form for kuledækningsmateriale! Vi ved det ikke, men håber at vi i de seneste 2 år har set noget af det mest ekstreme mht. temperaturforhold under roeleveringen fra december og frem. Toptex har været en klar fordel begge år!

Toptex ligger klar til at blive rullet på rør og lagt i containere.

3 gode uger til kuledækning

De 11 maskiner har en vis kapacitet.

Skal der være flere maskiner for at opnå højere kapacitet, vil det blive en hel del dyrere at få dækket roerne. I perioder med kraftige vindforhold er det umuligt at dække roerne maskinelt. Regn og vind kan sætte en stopper for kuledækningen. Det er derfor vigtigt, at man tager roer op til kuledækning allerede først i november måned. Lige så snart der er gode optageforhold er det fornuftigt at tage roer op, som skal kuledækkes. Det giver kuledækkerne mulighed for at dække kulerne rettidigt.

Gode optageforhold er en forudsætning for, at roerne er rene, uden betydelige beskadigelser og korrekt aftoppede.

Ydermere er omkostningerne til brændstof og slidtage/havari på optager betydelig mindre, end når man kører under ugunstige og våde forhold. Undgår du at ødelægge jorden, høster du også mere i den næste afgrøde. Det er vigtigt at se

Kraftig blæst har løsnet en dug i den ene side.

optagningstidspunktet i lyset af ejendommens totale økonomiske udbytte.

Ingen kan forvente at få dækket kulerne dagen efter optagning. Man skal være på forkant, så man sikrer, at roerne kan blive dækket inden frosten sætter ind.

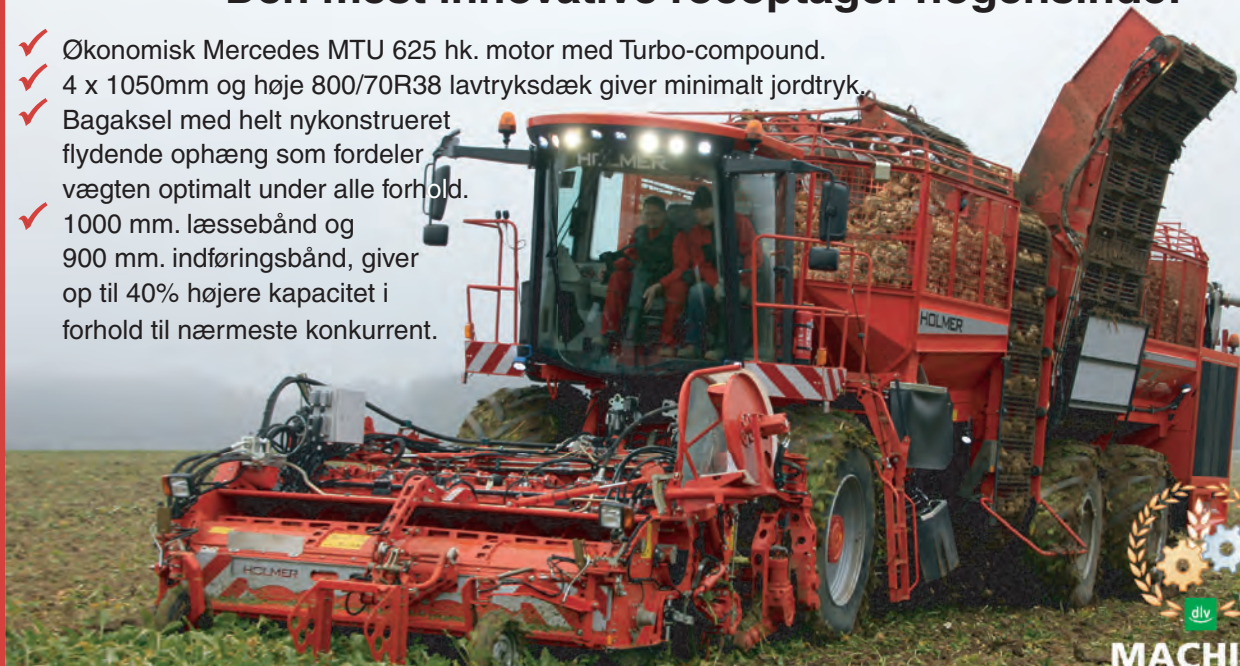
Erfaringer

For vore operatører har første år forløbet fornuftigt. Vejret har været godt, ingen sne eller frost, som medfører at arbejdet med Toptex bliver mere besværligt. Operatørerne har gjort sig mange erfaringer

Holmer Exxact T4-40

Den mest innovative roeoptager nogensinde!

- ✓ Økonomisk Mercedes MTU 625 hk. motor med Turbo-compound.
- ✓ 4 x 1050mm og høje 800/70R38 lavtryksdæk giver minimalt jordtryk.
- ✓ Bagaksel med helt nykonstrueret flydende ophæng som fordeler vægten optimalt under alle forhold.
- ✓ 1000 mm. læsebånd og 900 mm. indførbånd, giver op til 40% højere kapacitet i forhold til nærmeste konkurrent.

Kontakt os for at høre mere om årets maskine 2014!

MACHINE
OF THE YEAR 2014

HOLMER
exxact

FMR Maskiner

Dug aftaget af dyrker. Den er korrekt efterladt, udspremt på marken, således at dugen kan tørre og er let at rulle op for operatøren

Der er imidlertid for mange dyrkere, som blot har trukket dugen af til siden og lagt dugen i en lang pølse, som operatør ikke kan rulle på rør. Andre duger er lagt i en bunke, i mudder eller vandhul.

mht. kommunikation med dyrkerne, dækning og afdækning. Tilbagemeldingerne er entydigt, at dyrkerne har taget systemet til sig, og at Toptex er kommet for at blive. Det har været en fordel, at dyrkerne skulle medvirke i arbejdet. Det har de fleste også gjort, og mange har udtrykt overraskelse

over hvor hurtig både dækning og afdækning er gennemført. En dyrker udtalte: ”og så bliver jeg fri for at håndtere den megen plastic efterfølgende”. Involvement giver forståelse for hvor vigtigt det er, at kulen placeres korrekt, og at facon og størrelse følger anvisningerne. Netop placering, størrelse og facon er

forhold, som dyrkerne fremadrettet skal være meget omhyggelig med og tage hånd om. Operatøren skal kunne komme til kulen fra alle sider. Læsning skal kunne gennemføres rationelt uden gener. Placering af hvide plastpinde er en rigtig god løsning til at sikre korrekt bredde og en længde, som modsvarer et givent antal duger.

Dyrkere, der selv leverer roer, har i stor udstrækning selv fjernet en eller flere duger. Nogle har håndteret dette efter vor anvisning og efterladt dugen udspremt på mark, således at dugen kan tørre og er let at rulle op for operatøren. Der er imidlertid for mange, som blot har trukket dugen af til siden, lagt dugen i en lang pølse, som operatør ikke kan rulle på rør. Andre duger er lagt i en bunke, i mudder eller vandhul. De her anførte eksempler er ikke en respektfuld måde at aflevere dugene på. Vi vil fremadrettet pointere vigtigheden af, at man håndterer dugene med respekt for deres værdi, holdbarhed, og medvirker til at operatøren kan afhente dugene effektivt. Husk, du lejer jo blot Toptex dugen af ejermanen. Hvis man ikke kan efterleve lejevilkårene, er operatøren selvfølgelig i sin gode ret til at få de øgede omkostninger dækket af dyrkeren og/eller nægte at betjene dyrkeren.

Meget begrænset frost lettende arbejdet med at tage Toptex af kulerne. Vor erfaring fra 2012 er, at en frossen dug ikke kan ruller ind. Dugen skal lægges på jorden, og kan først hentes når den er tørt og tør. Der skal være et areal ved kulen, hvor operatør kan anbringe sådanne duger.

Stormen Bodil drillede kuledækningen. Vi fik afregning ved kasse 1. Er dugene ikke sat ordentlig fast og spændt ud, så kan en kraftig storm løsne dugen. For at sikre sig mod igen at skulle ud og fæstne eller hente bortfløjne duger, er det en forudsætning, at hele kulen er dækket, at kulen er jævn, lige og har korrekt størrelse. Bølger kulens sider sig i længderetningen – måske pga. bagtip – kan

operatøren ikke fæstne dugen tilstrækkeligt, med risiko for at den løsner sig. Dyrker har derfor et medansvar for at dugen forbliver på kulen. Heldigvis sikrede rigtig mange dyrkere deres dækkede kuler inden Bodil tog til i styrke. Mange forskellige emner blev anvendt til at holde dugen på plads; sandsæk/grus/jord/halmballer/paller. Vigtigt er det, at materialet ikke kan fryse fast. Enkelte mente, at hele ansvaret for kuledækning mm. har de overladt til kuledækker. Det er dog en misforståelse af de større, idet dyrkeren selvfølgelig stadig har et ansvar for sin kule og den Toptex, der beskytter roerne. Dyrkeren har lejet Toptex og én til at lægge det på og siden fjerne dugen igen.

Ikke dækkede partier, så som kule-ende, mavebælte, nederste meter pga. for høj kule, vil til kommende sæson anses for at være utilstrækkeligt og dermed ikke indbefattet i vor bonusordning.

Den ro, kuledækningen giver den enkelte

dyrker medførte, som en yderligere gevinst, at presset på vognmænd angående roelevering blev meget begrænset. Tidligere blev vognmændene kimet ned i december af dyrkere, som ville levere roerne nu! Dette pres forekom ikke i kampagnen.

Igen i år var en del dyrkere nervøse for at roerne "brænder" sammen under dugen. Vi placerede termometrer i 2 dækkede kuler. Udviklingen af temperaturen kunne man følge på vor hjemmeside. Disse målinger, tilsvarende i 2012, og NBR målinger viser, at temperaturen i kulen følger udetemperaturen. Der er en forsinkelse og en stabilisering i kulens indre. Det er dog en forudsætning for at kule-temperaturen forbliver lav, at de roer der er lagt i kulen er egnede til at lægge i kule – rene, ej sårede, uden blade/ukrudt. Har vi grønne vintre, forekommer der flere roer i kulen, som er belagt med et gråt mycelium. Dette

får ikke nævneværdig indflydelse på roekvaliteten, viser tyske erfaringer. Antallet af roer med genvækst forekom stort set ikke, og i givet fald blot et par centimeter lange. Dette indikerer ligeledes, at temperaturen ikke steg under Toptex. Toptex er permeabel, hvilket vil sige at dugen lader varmen passere igennem. Det er netop en af 2 betydende egenskaber, der er baggrund til, at vi anvender Toptex. Den anden grund er, at regn ikke trænger gennem Toptex.

Er du ikke tilmeldt bonusordningen?

Har du ikke tilmeldt dig Nordic Sugers bonusordning mht. maskinel kuledækning med Toptex, så har du muligheden nu! Gå ind på vor hjemmeside og den personlige del og tilmeld dig ordningen inden d. 1. april 2014. Så har du forbedret dine muligheder for at levere kvalitetsroer - også i den sidste halvdel af roekampagnen 2014. ■

- specialisten i sukkerroemarken!

CLEANLINER

- Effektiv rensning med 10 m V-form bord og lodretstigende valser med bremse
- Unik transportstilling
- Frit udsyn ved vejtransport
- Kabinen kan løftet op i 5 m højde i arbejdsstilling
- Laveste vægt på markedet
- Motor og tank bruges som kontravægt.

BEETLINER COMPACT

- Ny model - 12 t tank
- Ny kabine
- Nyt optagerbord med stenduløsning
- Mercedes motor
- Enkel og letteste på markedet.

IMPORTØR SCAN ROETEKNIK

Mobil: +45 40 74 78 10

Mail: jan@scan-roeteknik.dk

Web: www.scan-roeteknik.dk

Transportomkostninger ved roedyrkning

Af maskinkonsulenterne -

Søren Geert-Jørgensen,
Gefion

Christian Rabølle,
Gefion

For mange roedykere vil det eneste alternativ være at få transporteret roerne med lastbil til fabrikken, da afstanden til fabrikken ganske enkelt er for stor. Det store spørgsmål er bare – hvor går grænsen? Hvor langt skal vi egentlig have til fabrikken, før det kan begynde at betale sig selv at stå for kørslen med traktor og evt. sættevognstrailer eller hænger-træk? Vi bliver ofte mødt med argumenterne om, at traktoren jo står der alligevel, manden har ikke andet at lave osv. Alle disse argumenter har også sin berettigelse, og i nogle tilfælde holder de vand – bare ikke altid. Vær derfor realistisk overfor dine egne omkostninger, og sørg for at få regnet det hele med. At vi ”plejer” at køre roer er vel egentligt ikke et argument?

og den samlede årlige anvendelse er 600 timer pr. traktor, uden roekørsel. Dette giver i øjeblikket en timepris på traktorerne 331 kr. ved en fastsat gennemsnitspris for brændstof og vedligehold. Der er regnet med 12 % saldoafskrivning og en rente på 3,5 % over 10 år.

I øjeblikket klares rensning og læsning, samt transport, af maskinstation/vognmand. Prisen for dette er 12 kr./ton for læsning og 0,65 kr./ton/km.

For at udnytte traktorerne bedre, og forsøge at spare på maskinstationsudgifterne, benytter vi os af muligheden for selv at transportere roerne til fabrikken i alternativet, der er opstillet herunder. Vi vælger her at investere i 2 vogntræk, til en værdi af hver 120.000 kr.

Disse har en kapacitet på 25 tons last hver. Vognene afskrives med 10 % over 5 år, til en rente på 5 %. Vedligeholdet på vognene er sat til 20 kr./time. I alternativet, hvor vi selv står for transporten af roerne, læsser vi dem også selv fra kule ved vejkant. Her læsser vi med svinglæsser/teleskoplæsser, til en pris på 5 kr./ton. Vi forudsætter, at læsningen tager 20 minutter effektivt og 30 minutter i alt, inklusiv spildtid. Traktoren kører 30 km/t på vejen i gennemsnit, og aflæsningen på fabrikken tager 30 minutter i gennemsnit. Hvert læs tager dermed 3 timer.

På de 100 ha bliver den samlede roemængde 7.500 tons. Dette giver 300 læs i alt. Det samlede tidsforbrug bliver derfor 900 timer, fordelt på 2 traktorer. Dette burde være realistisk at nå indenfor roekampagnen, men er samtidig rigtig god

Når man ser på omkostningerne til roedyrkning, er det utvivlsomt, at transportomkostningerne udgør en stor del af de samlede omkostninger. Der er derfor også god grund til at se på, hvordan man løser denne opgave billigst og mest effektivt.

Forudsætninger

Vi forudsætter en afstand på 30 km til fabrikken. På denne ejendom er der i alt 100 ha roer, hvor vi regner med et udbytte på 75 tons beskidte roer pr. ha. Vi har 2 stk. 230 hk traktorer på ejendommen,

Figur 1. Kørsel med vogntræk

Optagning kr i alt	185.000
Traktortimer/år	2.100
Traktoromk. i alt/time	256
Traktoromk i alt pr. år	537.600
Traktoromk til roekørsel	140.400
Omk. til vogntræk pr. ton	6,4
Omk. til egen læsser pr. ton	5,0
Transport/læsning med egne maskiner i alt.	225.900
Lønomsøstning roekørsel	135.000
Kr i alt pr. år for roeareal (transport og læsning)	360.900
Kr/ha i alt	3.609

Ud fra ovenstående tabel ses det, at den samlede omkostning til egen transport af roer, inklusiv optagning, er 360.900 kr. Her udgør traktoromkostningen, omkostningen til vogntræk, samt omkostningen til læsning i alt 225.900 kr. Dertil er tillagt en lønomsøstning på 135.000 kr. ved en gennemsnitlig timeløn på 150 kr./time.

udnyttelse af både traktor og vogntræk. Økonomien i kørsel med egne vogntræk er opstillet i figur 1, mens økonomien ved udlicitering af roekørslen er opstillet i figur 2.

Hvad gør vi så?

Ud fra det ovenstående eksempel er der ikke den store tvivl om, at udlicitering af roekørslen er rentabel, og den rette beslutning.

Når vi står overfor den endelige beslutning, er det ofte mandskabsudnyttelsen, der er en af de afgørende faktorer for, om vi skal vælge det ene eller det andet. Det er derfor en opvejning af, om vi kan bruge de folk, der står for roekørslen, til noget andet i den periode, eller de ligeså godt kan køre roer, til en margi-

Figur 2. Udlicitering af roekørsel

Optagning kr i alt	185.000
Traktortimer/år	1.200
Traktoromk. i alt/time	331
Traktoromk i alt pr. år	397.200
Rensning/læsning af roer- maskinstation	90.000
Transport maskinstation kr/tons/km	0,65
Transport maskinstation kr. i alt	146.250
Kr i alt pr. år for roeareal (transport og læsning)	236.250
Kr/ha i alt	2.363

I det andet alternativ vælger vi at få maskinstationen til at stå for læsning og rensning, samt transport af roerne. Dette giver i alt 90.000 kr. til læsning, og 146.250 kr. for transporten. Omkostningen i alt bliver dermed 236.250 kr., eller ca. 125.000 kr. mindre end ved egen transport af roerne.

nal fortjeneste, men i det mindste bliver deres løn tjent ind. Hvis vi derfor vender regnestykket om og direkte trækker lønomkostningen ud af regnestykket, ses det, at der vil være en merindtjening ved selv at levere roerne, på ca. 10.000 kr.

Dette giver et timelønsbidrag på ca. 11 kr. i timen, som der kan "tjenes" ved roekørsel, hvis lønnen trækkes ud, og man erkender, at man ikke kan benytte mandskabet til andet i den periode. På den måde vil man få dækket en lille del

NYHED - 2 AKSLET ROPA

- ✓ Nyt chassis koncept - mere sikkerhed under våde forhold
- ✓ Hældnings kompensation og mere kørekømfort
- ✓ Ny kabine og nemmere betjening
- ✓ Stor roetank - høje dagsydelsler
- ✓ Lavere brændstofforbrug
- ✓ Mindre slidtage
- ✓ Mindre marktryk

For mere information kontakt Kurt Ødegaard 6120 9302

Nykøbing F. - Nakskov - Ringsted - Faxe

mertz

AKTUELT PÅ MASKINSIDEN

af den løn, de ansatte under alle omstændigheder skal have i den periode. For at der i praksis vil være fornuft i det, er det dog vigtigt at understrege, at den samlede udgift til roetransporten skal ligge meget tættere end i dette eksempel, før man kan begynde at bruge dette som et argument for selv at køre roerne. Man må jo samtidig forvente, at roekørsel til dels foregår udenfor normal arbejdstid og dermed også bidrager med flere arbejdstimer end der normalt ville have været i denne periode. Husk i den forbindelse også på, at efterårspløjningen ikke må nedprioriteres, og rettidig og god pløjning er fundamentet for et stabilt udnytte i næste års vårbygmark. Er der derfor ikke tid til at køre roer, uden det får konsekvenser andre steder, bør man lade være.

Høj traktorudnyttelse = god traktorøkonomi

Det er klart, at en høj udnyttelse af ens traktorer altid vil bidrage til en lavere timepris for den pågældende maskine. Roekørsel er bestemt en vej at nå dertil, da udnyttelsen er meget stor, i en ellers forholdsvis stille periode. Husk dog på at øget landevejstransport giver et betydeligt øget dækslid, og effektiviteten på traktorerne er ofte heller ikke særlig høj under disse opgaver. Hvis vi antager en samlet læssetid på 20 minutter under

Muligheden for at mindske jordprocenten kan være et godt argument for rensningen, hvis optagningen er sket under fedtede forhold.

hvert læs, og 150 læs pr. traktor, som var tilfældet i dette eksempel, giver det 50 timer, hvor traktoren ikke udnyttes - altså holder stille. I bedste fald er traktoren stoppet i denne periode, men i praksis står den stort set altid og går i tomgang. Så kan det godt være, at timeprisen på traktoren er kommet ned på grund af en høj udnyttelse, men timetælleren lyver ikke, når traktoren skal sælges, og dette kommer man på et tidspunkt til at betale for.

Sørg samtidig for at tilpasse din traktorstrategi til de opgaver, den løser hen over året. Hvis den kører roer 4-500 timer hvert efterår, er det vigtigt at den passer til den opgave. En lidt for stor traktor, der er dyr i brændstof, bliver ekstra dyr, hvis den kører så mange ekstra timer, hvor der ikke er brug for de ekstra hk.

Udover vurderingen af rentabilitet af egen roekørsel spiller trafiksikkerhed og kørekort også en rolle. Selvom standarden på vogne og deres bremses er markant forbedret, er det stadig et konstant fokusområde for politiet. Så hvis vi holder fast i egen roetransport, må vi fastslå, at der er omkostninger til bremsetest, lys og dæk. Samtidigt er traktorførerens kørekort i større fare, end hvis vi bliver hjemme og tager roer op eller pløjer rettidigt.

Roekørsel er en god måde at få høj udnyttelse på sine traktorer – men det sikrer ikke nødvendigvis en god totaløkonomi.

Det er vigtigt at understrege, at forudsætningerne kan variere meget indenfor de forskellige bedrifter.

Man kan derfor ikke komme med en generel anbefaling om, hvor langt man præcist skal have til fabrikken, før det ikke længere kan betale sig at køre sine roer, da forhold som traktorudnyttelse, mandskabsudnyttelse, krav til time-løn og brændstofforbrug alle er vigtige parametre, der har stor indflydelse på totaløkonomien i roekørsel.

Hvilken strategi, der skal vælges på netop din ejendom, er derfor afhængig af de præcise forhold, der gør sig gældende hos dig. Sørg dog for at vær ærlig overfor dig selv, og sørg for at tjene penge på roekørslen - ellers skal man lade være! ■

Afsluttende bemærkning efter et godt år

Dyrkeren skriver

Af Driftsleder
Allan Hansen
Holgershaab
ved Nørre Alslev

Så fik vi overstået 2013, og når jeg ser tilbage, synes jeg, at det har været et godt år.

Udbyttet i roerne blev 13,6 tons sukker pr. ha i gennemsnit på hele kampagnen. Roerne har virkelig taget på i vægt den sidste halvdel af kampagnen.

Vi havde et par marker her til sidst, hvor der var omkring 85 tons roer pr. ha og med et sukkerindhold på 19,4 %. Det giver et udbytte på 15 tons sukker pr. ha.

Nu har vi prøvet at dække roer i to år på den nye måde med fiberdug. I 2012 havde vi -10 °C, mens vi i 2013 har haft +10 °C. Det har vist sig, at roerne kvitterer for dækningen i begge årene.

Her i 2013 var jeg lidt spændt på, om det kunne ses på roerne, at det har været så varmt, men der skete ikke noget med roerne, som var fine tørre.

Efter en tur igennem renselæsse-maskinen kunne vi sænke jordprocenten til ca. 8,5 %, hvor vi normalt har ligget

omkring 12 % ved levering direkte fra roeoptageren. Sukkerindholdet i roerne var nøjagtig det samme i de sidst leverede roer, som da vi sluttede med at tage roer op sidst i november.

Her i januar er vi ved at tømme siloerne det sidste korn, som har ligget på lager siden høst, det bliver suget ud.

Ellers går tiden med at ordne maskiner og oprydning samt afholde ferie osv.

Med de ord vil jeg slutte som skribent og ønske alle en god høst her i 2014. ■

EDENHALL SCHMOTZER VERVAET

753/754

Bestil din maskine til 2014 sæsonen allerede nu!

Nyt!

Radrenser fra Schmotzer
Op til 24 rækker
Kamerastyring eller RTK

Kitskær eller trukne oppelhjul

Dit valg!

KARL MERTZ A/S

Sakskøbing Tlf. 5470 4822
Horreby Tlf. 5444 7035

For fremvisning:
Ring 4033 8405
eller 2128 3788

EDENHALL
VALLÅKRA, SVERIGE

TEL: +46 42 324050
E-mail: info@edenhall.se www.edenhall.se

Laveste verdensmarkedspris i 3½ år

Prisen på New York børsen for sukker nåede det laveste niveau i 3½ år, da den nåede under 15 cent pr. pund den 29. januar. Efterfølgende har den dog rettet sig en smule. Det er kun godt et år siden, den var på 33 cent.

I henhold til "Sugaronline" er der dog udsigt til, at prisen vil stige med 5 % i løbet af året. Ganske vist forventes der en overskudsproduktion af sukker i verden på 2,9 millioner tons i 2013/14, men forventningen er, at det bliver efterfulgt af et underskud året efter, så der bliver en negativ balance for første gang i 4 år.

Kort Nyt

Uganda udvider sukkerproduktionen

Uganda er ikke et land man ikke hører meget om i forbindelse med sukkerproduktion, men det er et land, hvor sukkerproduktionen er i vækst.

For tredje år i træk stiger produktionen på deres 3 fabrikker, som nu er oppe på 375.000 tons sukker fra 356.000 tons sidste år. Stigningen skyldes en udvidelse af landets arealer med sukkerrør, og det er planen at fortsætte de kommende år med rydning af nye områder til sukkerrør. Fabrikkerne ejes af selskaber fra Mauritius og Indien.

Uganda importerer sukker fra Brasilien, men samtidig eksporteres der også sukker til nabolandene. Med et årligt forbrug på 300.000 tons er landet nettoeksportør af sukker.

Opstart på Barbados

Barbados er et land, man heller ikke hører om, når det gælder sukkerproduktion, men landet er dog kendt i anden sammenhæng. I landet har man længe ønsket at etablere en sukkerproduktion, hvilket nu ser ud til at være en nær mulighed, idet Japan er klar med hjælp til finansiering af en opstart af sukkerproduktionen. Det indgår i planen, at der skal produceres rom og elektricitet, men det er bliver dog alt sammen under meget små forhold.

Etiopien planlægger 10 nye fabrikker

Også i Etiopien vil man starte en ny sukkerproduktion med finansiering fra Israel. Man stiler efter at bygge 10 nye fabrikker i landet. Det ene projekt vil få en daglig kapacitet på 24.000 tons sukkerrør og producere 484.000 tons sukker samt 21.000 m³ ethanol om året. Der skal dyrkes på 45.000 nye ha med sukkerrør

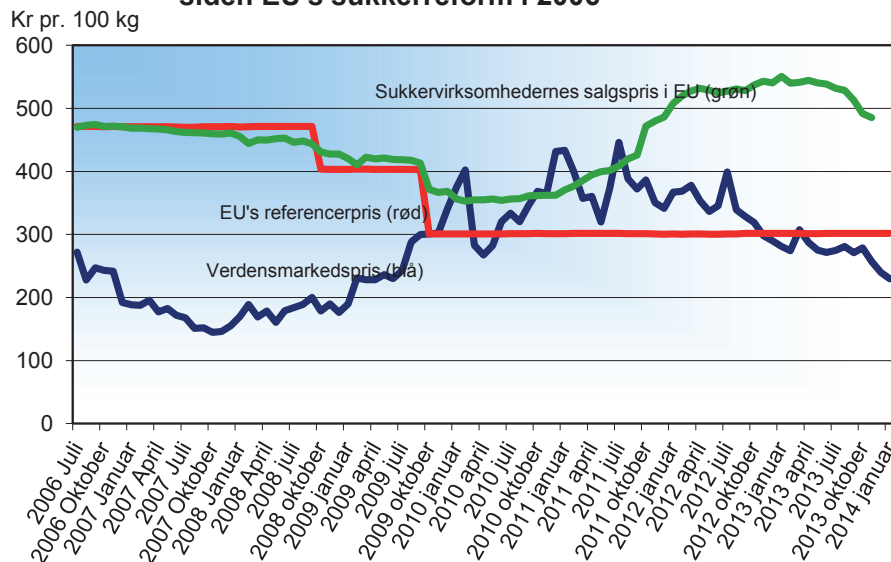
med vanding fra en stor sø, som er inddæmmed med en 135 meter høj dæmning. Man forventer et udbytte på minimum 140 tons sukkerrør per ha. Så, man må sige, der er store planer rundt omkring!

Uoverensstemmelser om prisen har udsat kampagnen med en måned i Indien

Indien er en af de helt store sukkerproducenter. Her har man frem til den 1. januar oplevet en nedgang i produktionen på 17 % i forhold til samme tidspunkt sidste år. Starten på kampagnen blev udsat i næsten en måned på grund af uoverensstemmelser mellem dyrkerne og fabrikkerne om prisen på sukkerrør. Fabrikkerne vil betale væsentlig mindre end tidligere aftalt med dyrkerne – typisk for Indien efter min opfattelse!

Indien forventer dog fortsat at nå op på en produktion på 25 millioner tons sukker, hvilket er uændret fra året før. ■

Verdensmarkedsprisen og EU's priser på hvidtsukker siden EU's sukkerreform i 2006

255 roekøretøjer fik testet bremsene forud for sidste kampagne

Af Klaus Sørensen

Danske Sukkerroedyrkeres kampagne med test af bremsene på roekøretøjerne blev også flittigt benyttet forud for 2013-kampagnen. I alt blev 255 roekøretøjer testet og godkendt hos de fire aktører, som er med i ordningen. Antallet ligger på niveau med de to foregående år, hvor ordningen har kørt.

De godkendte køretøjer er alle blevet påsat 2013-bremsemærkatene bag på

vognen. Ordningen får fortsat stor ros fra politiet, som har bemærket, at kvaliteten af roekøretøjerne ligger betydeligt over gennemsnittet for landbrugskøretøjer på vejene i hele landet.

Kampagnen kører videre i 2014, og her er det fortsat vigtigt både at få tjekket køretøjer, som ikke tidligere har været igennem testen, men også at få testet de køretøjer på ny, som er blevet godkendt

og har fået bremsemærkatene tidligere, så man er sikker på, at køretøjet fortsat lever op til kravene. ■

De fire aktører, som i 2013 stod for test af bremsene:

- Gloslunde Maskinfabrik
- Mertz
- Pouls Bremseservice
- SAWO/NOPA Stokkemærke

Opgørelse af resultatet af kampagnen 2013 i Danmark - rekordudbytte på 12,8 tons sukker pr. ha

Af Klaus Sørensen

Areal (<u>foreløbig opgørelse</u>):	ca. 37.600 ha
Dyrkere (<u>foreløbig opgørelse</u>):	ca. 1.325 stk.
Leverede rene roer, i alt:	2.594.250 tons
Leveret pølsukker, i alt:	480.770 tons
Leveringsprocent (kvote + industri):	112,3%
Sukkerindhold:	18,5%
Renhed:	89,5 %
Pølsukker pr. ha:	12,8 tons
Rodudbytte pr. ha:	69,0 tons

De endelige tal for kampagnen samt yderligere information om sukkerproduktionen i Danmark og udlandet vil fremgå af publikationen "Sukkerstatistik", der udgives af Danske Sukkerroedyrkeres. Årets opdaterede udgave af statistikken vil være tilgængelig på Danske Sukkerroedyrkeres hjemmeside umiddelbart efter foreningens generalforsamling den 3. marts – www.danskesukkerroedyrkeres.dk.

Har du noget på hjertet?

Af Klaus Sørensen

Har du noget på hjertet, som du gerne vil dele med andre roedyrkeres, så er bladet her åbent for indlæg og debat. Eneste krav er, at indlægget skal omhandle sukkerroer (næppe overraskende) og holdes i en god tone. Har man en kommentar til forhold i kampagnen, afregningen, Brancheaftalen eller tanker om fremtiden, så er man således meget velkommen til at komme med et indlæg her til bladet.

Tips og tricks

Mange har uden tvivl fundet deres egen måde at takle små eller store udfordringer i roedyrkningen. Det kan være en ombygning på en maskine, en smart måde at gøre tingene på eller noget helt tredje. Ligger du inde med et sådant tip eller trick, stort eller småt, til at få roedyrkningen til at glide nemmere, så kom gerne med ideen – så den kan få en omtale her i bladet, og flere kan få gavn af den. ■

*Af gårdejer
Johannes Bay Poulsen
"Egemose"
ved Horslunde*

Johannes Bay Poulsen

ny skribent i 2014

Jeg er blevet spurgt, om jeg vil være den nye skribent i "Sukkerroe-Nyt" i 2014, og det har jeg takket ja til, da jeg altid selv finder det interessant at læse om andre bedrifters hverdag og overvejelser til en ny sæson, og hvordan sæsonen forløber.

Lidt om mig selv: Jeg hedder Johannes, er 29 år og bor sammen med min kæreste Katrine på en ejendom ved Vindeby

på Nordvestlolland. Jeg er uddannet Agrarøkonom fra Dalum Landbrugsskole i 2011.

Før min landbrugsskoletid har jeg arbejdet et år i Australien og Canada som trainee.

I dag har jeg min egen gård "Egemose" på 80 ha, som bliver drivet sammen med min far og farbrors bedrift, hvor der tilsammen er godt 700 ha i drift under gårdene Bjælkehovedgård og Tjørneby Hedegård.

Sukkerroer er den primære afgrøde

Sædskiftet er meget traditionelt lollandsk med sukkerroer (200 ha), vinterhvede, maltbyg og lidt vinterraps.

I dagligdagen er vi os 3 ejere og en fast mand, og vi udfører alle opgaver i marken og vejkørsel selv.

Det er sukkerroerne, som er primær afgrøde på bedriften, og personligt synes jeg også, at det er den mest interessante afgrøde at dyrke i vores landsdel pga. et gunstigt klima. Tillige synes jeg, at der næsten hvert år sker fremskridt på forædling af nye roefrø-sorter og til dels dyrkningsteknikker.

I januar måned har vi leveret en del halm til Nakskov fjernvarmeværk, og nu afhentes der korn fra siloer til skib. Desuden skal vi alle holde lidt velfortjent ferie efter en veloverstået 2013 sæson, som jeg var rigtig godt tilfreds med. Gode stabile udbytter i alle afgrøder, hvor roerne igen var i top med en høj sukkerprocent og lav urenheder samt en stigende kvalitet igennem hele kampagnen.

Nu ser vi frem mod sæson 2014 med optimisme og tro på at forsætte de gode takter. Første skridt har vi taget med valg af roesorter i begyndelsen af januar. På trods af et bemærkelsesværdigt lille udvalg af sorter lykkedes det for os at finde frem til en håndfuld interessante sorter. Vi har valgt en blanding af stabile sorter, som vi havde i den forgangne sæson, og et par nye tilkommende sorter.

Vindmøllepark på nabomark til 180 mio. kr

Ellers vil jeg sige, at det der lige nu optager os mest, er den nye vindmøllepark, som er ved at blive opført på naboernes marker. Et projekt der omfatter 5 stk. 3 megawatt møller fra Siemens, hvor den ene er en andelsmølle, som vi er en del naboer, der har andel i. Det er et samlet projekt til over 180 mio. kr.

Sidste levering af sukkerroer den 12. januar 2014.

Projektet er blevet noget forsinket, dels pga. af at vingerne ikke er blevet produceret og leveret til tiden, dels den konstante vind, som hindrer opsætningen af møllerne.

Dags dato mangler der dog kun at blive sat 2 sæt vinger op, så mon ikke opsætningen snart kan færdiggøres, hvis vi får lidt rolige vindforhold de kommende dage, at. Et spændende projekt som virker dominerende i sine omgivelser, når der er 150 meter til vingespids!

Forårsklargøring

Forårsklargøring af redskaber og traktorer begynder vi så småt at se på inden så længe. Selvom der ikke er de store ændringer på såmaskiner eller harver, er der altid lidt sliddele og uforudsete ting, der følger med.

Vi har spredt PK-gødning ud i efteråret før vinterpløjning til roerne. Vinterrapsen er således den næsten afgrøde, som skal have en startgødning, når forholdene byder sig, og derefter følger vinterhveden.

Jeg vil runde af for nu og ser frem til at fortælle om årets begivenheder på vores bedrift i den kommende sæson af Sukkeroe-nyt. ■

Opsætning af vindmøllepark i Tjørneby med 5 stk. 3 megawatt møller.

Vi har det brede udvalg når det gælder roeoptagning.

Markus Pratelli
Rådgivning & salg
0046- 72 858 25 67
mp@grimme.dk
www.grimme.dk

GRIMME
Skandinavien

UDENLANDSKE TIDSSKRIFTER

Læst af
Cai Marcussen,
Rødby

I solopgangens land landet, hvor befolkningen værdsætter landbruget

I seneste udgave af DZZ fra Südzucker findes en artikel skrevet af pens. fabriksleder i Wabern og Warburg, Von Christian Voß.

Indledning

Fra artiklen, som er en rejsebeskrivelse fra Japan, har vi oversat et enkelt afsnit omhandlende japansk sukkerroedyrking. Japan er ikke kendt for sit landbrug, men derimod for højteknologiske produkter. Det er derfor interessant, at i et land, som indtil for nylig var verdens næststørste økonomi, har landbruget en meget høj status. Den måde landbruget er opbygget og organiseret på adskiller sig i høj grad fra tyske forhold. Sukkerindustriens struktur adskiller sig også væsentlig fra det vi kender. Artiklen skildrer derfor meget fremmedartede forhold.

Småbrug med højt arbejds-kraftforbrug

Sukkerroer dyrkes i Japan kun på den nordligt beliggende ø Hokkaido, hvor landbrugene er store i forhold til andre japanske ejendomme. Hokkaido har et klima med kort vækstsæson på 120 til max 150 dage. (i Sydtyskland er vækstsæsonen omkring 200 dage). Et normalt sædskifte kan være sukkerroer, bønner, kartofler og korn. Det gennemsnitlige sukkerroeareal pr dyrker er 7 ha, og det er efter japanske forhold et voldsomt stort areal (i DK 29 ha). Det gennemsnit-

lige arbejdskraftforbrug pr ha sukkerroer, når helt op på 150 timer pr. ha (til sammenligning er det i Sydtyskland 8 – 10 timer pr ha). I det nævnte arbejdskraftforbrug er inkluderet, at roerne drives frem i væksthuse i marts april i paper pots.

Paper pots

Teknikken med paper pots forlænger den korte vækstsæson. Potterne gøres klar i et arbejdsfællesskab, som finansieres af Sukkerfabrikkerne. Med hensyn til fyldning og tilsåning sker det centralt og er fuldmekanisert. Herefter fordeles potterne til fælles drivhuse (planterne drives frem til 6 bladstadium under hærkning med børste - CM).

Merudbyttet opgives at være 20 % i sammenligning med normal udsåning. Udplantningen sker fuldt maskinelt med plantemaskine. *Se billeder.*

Plantningen på friland er mulig fra midten af maj og sker på riller, der har en indbyrdes afstand af 60 cm med 30 cm mellem planterne. Målet er en plantebestand på 51.000 pl. pr ha. Hr. Voß mener imidlertid, at tallet kan være lavere. De roer, han så i deres depoter, var alle over 2 kg pr stk. I Sydtyskland er det optimale plantetal 100.000 – 110.000 pl / ha. Han konkluderer derfor, at de lave plantetal er dikteret af de begrænsninger, som maskinel plantning af paper pots sætter.

Paper pots klar til at blive fyldt og tilsået.

Paper pot plantemaskine til småbrug.

Dyrkningen

Ukrudtsbekæmpelsen sker med en tankmix af betanal og goltix to gange. Der følges op med flere radrensninger og håndhakning efter behov. Ukrudtsplanterne er hovedsagelig Amarant og Priogo og spildris fra risdyrkingen. Der findes i Japan ingen roefrødyrking eller frøforædling. Alt frø importeres, og markedet er delt ligeligt mellem KWS, Syngenta og SES-Vanderhave. Halvdelen af frøet består af Rhizomania resistente sorter.

I konkurrencen mellem afgrøderne vinder hvede. Årsagen er, at det er dyrere at dyrke roerne.

Roehøst

Roehøsten begynder efter 120 til max 150 dage efter udplantning. Normaludbyttet er 60 t/ha med et sukkerindhold på 16,7 %. Rekordudbyttet blev nået i 2004 med 68,5 t/ha og en pol på 17,2 % svarende til 11,8 t sukker/ha. Der høstes maskinelt, men kun en procent af arealet høstes med en ombygget selvkørende 6 rækker optager. De 8 fabrikker henter selv roerne ved markkanten inden den 20. november og opbevarer dem i meget store frostfrie depoter i de følgende måneder. Til dato foretages der ingen renselæsning. De 8 fabrikker har en samlet daglig oparbejdnings kapacitet på 32.200 tons.

Altså små fabrikker, men med en lang kampagne omkring 130 dage. Hr. Voß prøvede af alle kræfter, at få et tal for, hvad roedyrkerne får pr tons roer, men det lykkedes ikke. Et kg melis i japanske butikker koster godt 22 kr, hvilket er ca. 2½ gang prisen i Tyskland.

Afslutning

Overalt i sukkerindustrien var der en orden og perfekt rengøring på meget højt niveau. Her kunne vi europæere lære noget. Den beskrevne renhed og orden ses overalt i samfundet. Japanerne betaler meget for deres fødevarer, men det er generelt accepteret, at mad skal koste penge. Prisen til trods er landbruget et særdeles respekteret erhverv med høj status.

Produktion, import og forbrug af sukker i Japan.

Sukkerproduktion og forbrug (i 1000 tons)				
År	Roe-sukker	Rør-sukker	Import råsukker	Konsum pr person
		*		kg
2004-05	784	121	1.272	17,5
2005-06	699	132	1.326	17,0
2006-07	643	148	1.346	17,1
2007-08	683	169	1.380	17,2
2008-09	683	186	1.222	16,7
2009-10	683	168	1.263	16,5
2010-11	490	156	2.107	16,5

* Rørsukker dyrkes på de sydlige øer (DK 41 kg)

Løst og fast

Frankrig: Der regnes med et gennemsnitsudbytte på 85,3 tons roer pr. ha med 16 % sukker, svarende til 13,6 tons sukker pr ha. Kampagnen var planlagt til 95 døgn, men endte med at blive 116 døgn. Årsagen var stor høst af roer med lavt sukkerindhold.

Tyskland: Det har endnu ikke været muligt at opdrive de endelige udbyttetotal for hele Tyskland. Derimod viser tal fra mange enkeltfabrikker, at udbytteerne har været gode uden dog at nå rekordhøjder. Det gælder imidlertid ikke Daniscos gamle fabrik i Anklam, her har man opnået det største udbytte nogensinde, i alt 11,7 tons sukker pr ha og oparbejdning af i alt 240.000 tons sukker. Årets udbytte i DK var også rekord 12,8 tons sukker pr. ha.

USA: I sidste udgave af deres fagblad gennemgås dyrknings- og kampagneforløb i de forskellige distrikter. Roundup-roer er nu så almindelige, at kun et enkelt område har fundet anledning til at omtale dem.

Det sker med en konstatering af, at systemet nu har været anvendt i 6 sæsoner med glimrende resultat, og det helt uden vore velkendte sprøjtede depressioner. Det gode resultat til trods findes derovre en stor gruppe modstandere af bioteknologien. Deres seneste udspil er at nedlægge protest mod fremavl af roefrø baseret på genteknologi i Arizona. Formålet er ad den vej at blokere for produktion af tilladte Roundup resistente roefrø. Der er nok at vogte sig for i USA, men i sidste ende kan de selvsamme frøtyper importeres fra andet sted, som så ikke kan være Arizona. ■

HUSK
generalforsamling i Danske Sukkerroedyrkere
Mandag den 3. marts 2014,
kl. 9.30 Sakskøbing Sportscenter i Sakskøbing

MARIBO SEED

ønsker alle en god sæson

I slutningen af 2013 åbnede vi dørene op til en fremvisning af vores frøfabrik, hvor produktion af roefrøet var på programmet. Arrangementerne var en succes, så det vil vi gentage i 2014.

Til sommer inviterer vi til markvandring i vores forsøgsmark. Her kan I få et indblik i det forsøgsarbejde, vi laver her i området. Vi vil endvidere vise de nyeste sorter, og hvad der er på vej.

Vi glæder os til at møde jer i det nye år...

MARIBO®

your partner in sugar beet...

Maribo Seed · Højbygårdvej 31 · DK-4960 Holeby
Tel: +45 5446 0700 · Fax: +45 5446 0701
www.mariboseed.com · info@mariboseed.com

POST

PP

DANMARK

Magasinpost - SMP
ID-nr. 46584